

35 - 36

roma ignasiana

3,4 km

Ser pelegrí és abraçar la incertesa i trobar la pau pel camí.

Etapa 35

Dades d'interès

Pistes ignasianes

Comentaris

Etapa 35

Acabem aquest Camí Ignasià estès des d'Espanya amb una referència a certs llocs ignasians a Roma, que mereixen una visita per part dels pelegrins ignasians. Oferim un itinerari curt, que rememora l'arribada de Sant Ignasi i els primers jesuïtes a la ciutat de Roma, amb la possibilitat de visitar alguns llocs.

Iniciem el recorregut a peu a la Piazzale Flaminio (Plaça Flaminio), per contemplar des de fora la Porta del Popolo, entrada a la Plaça del Poble, i porta per la qual va entrar Sant Ignasi i els primers companys el 1537, venint de La Storta. Per aquesta porta va sortir Francesc Xavier sj el 13 de març de 1540 camí de Portugal i Índia. La porta era part de la muralla d'Aureli, renovada al segle XVI i XVII.

Creuem la porta i la Plaça del Poble, per entrar al carrer Via del Corso, ple de botigues i de gent. A 500 m girem 90 graus a l'esquerra, per seguir recte per la Via della Croce. En 400 m més, i al final del carrer Via di S. Sebastianello, tornem a girar a l'esquerra per entrar en un carreró que ens porta a un reixat d'entrada a la Casa Generalissa de la Congregació de la Resurrecció, a la Via di S. Sebastianello 11. En aquesta casa va viure Ignasi. D'aquí, tornem sobre els nostres passos fins a la Piazza di Spagna (Plaça d'Espanya) i ens acostem a la Fontana della Barcaccia, davant de l'escalinata barroca de Trinità dei Monti.

Seguim per la Via dei Condotti 400 m fins a la Via del Leoncino, que prenem a l'esquerra. Seguim recte per la Via di Campo Marzio i en arribar a la Plaça del Parlament, girem a la dreta pel carrer Via dei Prefetti fins a la petita Piazza di Firenze. Girem a l'esquerra per la Via Metastasio i arribem a la Piazza in Campo Marzio. Creuem i seguim només 30 m per la Via degli Uffici del Vicari, perquè girem a la dreta per un estret carrer: Vicolo della Guardiola. El carrer acaba aviat i girem a l'esquerra per seguir el carrer Via del Collegio Capranica. Arribem a la Piazza Capranica i a la cantonada de la plaça oposada on som, es pot veure l'orfenat que Ignasi va fundar, al costat de l'entrada de l'església de Santa Maria a Aquiro.

Entrem a l'estret carrer Vicolo della Spada d'Orlando, al costat de l'orfenat. A 80 m girem a l'esquerra per seguir per la Via delle Paste. Acabem el carrer i girem a l'esquerra a la Via del Seminari, que ens porta a la Piazza S. Ignazio, on trobem l'església del mateix nom. Sortim de l'església prenent a la nostra dreta, fins al primer carrer que trobem i girem a la dreta: Via del Col·legi Romà. Arribem a la Piazza del Col·legi Romà, institució universitària jesuïta per excel·lència.

Davant la porta principal del Col·legi Romà comença el carrer Via della Gatta, que seguim fins a la bulliciosa Via del Plebiscit, amb el Museu Nazionale del Palazzo Venezia. En aquest palau del s. XV, residència d'estiu dels Papes, Ignasi va tenir diverses audiències i el 1540 Pau III va donar la seva aprovació oral per a la fundació de la Companyia de Jesús. Seguim la direcció del trànsit per 200 m i envoltam l'església del Gesù, lloc on es troben les restes de Sant Ignasi i altres tombes notables, com la del P. Arrupe i relíquies santes com la de Sant Francesc Xavier.

Sortim i girem a la nostra esquerra. En només 50 m hi ha l'entrada a les habitacions de Sant Ignasi.

De nou, recomanem fer servir en aquesta etapa final el Google Maps o una altra aplicació que llegeixi els GPX que oferim aquí a la web. Final de pelegrinatge... i, feliç tornada a casa!

Dades d'interès

Destaquem alguns dels llocs que es troben a l'itinerari descrit.

Els primers tres jesuïtes, Ignasi, Laínez i Fabro, van arribar a Roma el novembre de 1537. A l'abril següent se'ls van unir els altres companys. Es van presentar a Pau III per rebre'n la «missió», disposats a viatjar a qualsevol part del món, prèvia indicació seva. El Papa els va mantenir a Roma, i el setembre de 1540 va aprovar el nou Institut, que va prendre el nom oficial de "Companyia de Jesús". A partir de llavors, Roma va passar a ser la seu central de l'Ordre i Sant Ignasi, elegit general, no es va moure més de la ciutat. Des de Roma, mentre redactava les Constitucions, va dirigir la increïble ampliació de la Companyia a tot el món. A Roma va fundar les primeres grans obres destinades al servei de l'Església Universal. A Roma va predicar, va donar exercicis espirituals, va formar les primeres generacions de jesuïtes, va exercir la caritat i va ensenyar catecisme als més pobres. Des de Roma va enviar més de sis mil cartes tant a jesuïtes i religiosos com a laics. En arribar es va allotjar en unes habitacions pobres al costat de la petita església de Santa Maria della Strada, canviant fins a cinc vegades de casa, sempre llogada, fins a la definitiva al costat del Gesù, on va viure els darrers 12 anys de la seva vida. Va fundar el Col·legi Romà per a la preparació dels joves jesuïtes per al servei de l'Església i el Col·legi Germànic, per proporcionar apòstols per enviar als països luterans.

1.- Casa General de la Congregació dels Ressurreccionistes: Via di San Sebastianello, 11.

Propietat de Quirino Garzoni, aquí hi havia la que va ser la primera casa dels companys a Roma. Hi va viure Ignasi, primer amb Pedro Fabro i Diego Laínez (novembre 1537 - abril 1538) i després amb tots els companys (d'abril a juny de 1538). Són de l'època de Sant Ignasi el pis inferior i la cova que es troba situada al pati d'entrada, a la dreta, a sobre de la qual encara s'hi veu l'escut dels Garzoni: una àguila negra sobre una rosa vermella. Ignasi sortia d'aquí cada dia per donar els Exercicis Espirituals alhora a diversos practicants, tan separats els uns dels altres que un vivia a prop de Santa Maria Maggiore i un altre a prop de Ponte Sixto (6,5 km de trajecte). Mentre els primers Pares van viure aquí, els seguidors d'Agustín Mainardi, un predicador agustí que més tard va abandonar el seu ordre i va fundar una església protestant, va desencadenar una persecució contra ells, acusant-los de ser luterans disfressats i haver estat jutjats a Espanya, París i Venècia per les seves vides immorals i les seves heretgies. Els amics dels jesuïtes van començar a allunyar-se'n per por. Alguns candidats també van

abandonar la seva vocació, com el mestre parisenc Lorenzo García, malgrat que Ignacio va mantenir una llarga conversa amb ell a la cova esmentada anteriorment, al jardí d'entrada a la casa; més tard reconeixeria el seu error. El cardenal de Cupis va aconsellar a Quirino Garzoni que desallotgés els Pares de casa seva, i Garzoni va ordenar al jardiner que els vigilés, però ell va respondre que eren homes sants, que fins i tot si se'ls proporcionava llits, sempre dormien a terra sobre estores [a l'estil dels estudiants de París] i que quan rebien menjar, el distribuïen entre els pobres. El 1609 el fill de Quirino Garzoni va vendre la casa i la finca al Col·legi Romà, que va ser el propietari fins al segle XVIII.

2.- Palazzo Firenze: Piazza di Firenze, 27.

El cardenal Rodolfo Pío Carpi, gran protector de la naixent Companyia, vivia en aquesta casa, encara que la seva família posseïa també una casa a Campo Marzio. En aquesta casa Ignasi venia a trobar-se amb el cardenal amb freqüència. El 24 de febrer de 1544 va escriure al seu diari: «Aleshores, anant pel carrer, se'm va aparèixer Jesús, i vaig sentir gran emoció i llàgrimes. Després de parlar amb Cardenal Carpi, al tornar vaig tornar a sentir molta devoció».

3.- Església de Santa Maria a Aquiro i Orfanato: Piazza Capranica.

Sant Ignasi es va encarregar que s'establís a prop d'aquesta església un orfenat per a nens i nenes pobres. L'obra dels orfes (1539-1542), l'entrada de la qual estava a l'edifici al costat de l'església, amb el títol "Istituto de S. Maria in Aquiro", es va dedicar no només a orfes, sinó també als captaires sense sostre de la ciutat. Anys més tard els nens van continuar residint aquí, mentre que les nenes van ser traslladades al monestir dels Quattro Santi Coronati. Com era habitual en la manera de fer de Sant Ignasi, una congregació o associació laical portava l'administració i la direcció de la casa. La mateixa associació es va fer càrrec al juny 1542, per recollir els captaires de la ciutat i col·locar-los en diversos hospitals i escoles bressol. Lleó XII (1823-1829) va suprimir aquesta associació i va confiar el treball dels nens orfes als Pares Somascos.

4.- Església de Sant Ignasi: Piazza de Sant'Ignazio.

Al terreny que avui ocupa aquesta església, es trobava la casa del cardenal Gian Pietro Carafa, que el 23 de maig 1553 va ser elevat a la cadira de Sant Pere amb el nom de Pau IV. El cardenal Carafa es va mostrar molt contrari a Ignasi i no disposat a ajudar a la fundació de la Companyia. Com informa el P. Gonzalo de Càmara sj, quan Ignasi va saber la notícia de la seva elecció era com si tots els ossos del cos estiguessin desarticulats. Però, sense dir res, va entrar a la capella a resar, i poc després va sortir lluint tan tranquil i alegre, com si l'elecció del nou Papa hagués transcorregut segons els seus desitjos. Pau IV, però, no va modificar les Constitucions de la Societat en els anys de vida que restaven a Sant Ignasi.

L'Església de Sant Ignasi va ser construïda el 1626 com a església per als estudiants de l'adjacent Col·legi Romà, la institució jesuïta d'educació superior a Roma. L'arquitecte va ser el matemàtic jesuïta Orazio Grassi. Gran part de la decoració interior va ser realitzada pel germà jesuïta Andrea Pozzo a partir del 1685. La pintura de la volta central representa a través d'una "il·lusió òptica" un cel obert amb una arquitectura que fa la impressió que el cel i la terra estan unificats. És la definició de l'oració que Pozzo dóna mitjançant una imatge.

Al centre geomètric de la nau, reconeixem Crist carregant la Creu. D'ella surt un raig de llum que arriba fins al pit de sant Ignasi i a través d'ell es divideix en quatre raigs que arriben als quatre continents que es troben als quatre angles de l'Església. És una al·legoria de la missió de la Companyia de Jesús, que difon la llum de Crist als quatre punts cardinals del món. Les nombroses flames representades a la fresca fan referència al foc de l'esperit que baixa a la terra en una nova Pentecosta. Al·ludeixen també al nom de sant Ignasi (del llatí "Ignis"). No és casualitat que a banda i banda de la volta es llegeixi el verset de Lluc 12, 49: "He vingut a calar foc al món, i voldria que ja estigués cremant". Fins ara, els jesuïtes es refereixen a la seva missió com "un foc que encén altres focs".

Al costat de la volta, Pozzo dissenya la famosa falsa cúpula pintada sobre un llenç bidimensional que enganya l'espectador. L'altar està format per quatre petxines on es representen personatges febles de l'Antic Testament, de manera que la seva fragilitat es converteix en instrument de Déu que salva el seu poble, com David contra Goliat, Samsó o Judit.

Els altars laterals del creuer estan dedicats a la devoció dels sants jesuïtes que

van estudiar al Col·legi Romà. A l'esquerra hi ha enterrat Joan Berchmans, conegut per la seva capacitat de trobar el Senyor en les situacions ordinàries de la seva vida. Encarna la gràcia final dels Exercicis espirituals: "buscar i trobar Déu en totes les coses". L'altar de la dreta està dedicat a sant Lluís Gonzaga, un jove jesuïta en formació que durant els seus anys de teologia va assistir als empestats i va contreure ell mateix la malaltia que el va portar a la mort.

A l'absis s'observa l'al·legoria de la mort d'Ignasi, en presència de tots els pobres de la ciutat de Roma als quals havia assistit Ignasi. Als pobres els anomenava "els millors amics del Rei etern". Són ells, i no altres grans obres, els que porten Ignasi al cel. El fons arquitectònic d'aquesta imatge de l'absis recorda el famós fresc de l'escola d'Atenes que Rafael Sanzio havia pintat gairebé dos segles abans a les Estades del Vaticà. Però a l'església de sant Ignasi, en lloc dels filòsofs que Rafael col·loca a les escales i als arcs monumentals, veiem els pobres de Roma. La imatge sembla suggerir que ells són els veritables "filòsofs". Van ser els veritables "mestres" d'Ignasi.

5.- Església de Santa Marta: Plaça del Col·legi Romà, 3.

Aquí hi havia la casa fundada per Ignasi per a exprostitutes penitents (1543-44). Una congregació o associació de laics s'ocupava de l'administració i confiaven la casa a una dona capacitada i experimentada per dirigir-lo. El pare Ignasi es reservava només la direcció espiritual. El 1545 Isabel Roser, benefactora d'Ignasi a Barcelona, es va fer càrrec de la gestió de la casa. Isabel, després d'aconseguir una autorització especial pontifícia, el desembre del mateix any va fer la seva professió solemne de vots religiosos com a jesuïta dona en mans del mateix Pare Ignasi; un any després, però, va considerar necessari obtenir una dispensa del Papa dels seus vots i la terminació de la relació de Roser amb la Companyia de Jesús. El P. Ribadeneira descriu el P. Ignacio dient que anava a aquesta casa a Santa Marta seguit per algunes d'aquelles dones que havia redimit del vici: «Li van assenyalar [a Ignasi] que algunes d'aquestes dones, ja empedreïdes i habituades a tota mena de vicis, fàcilment tornaven a la vida anterior, per la qual cosa no calia gastar tant de compromís a convertir-les, el Pare va respondre: "Res en absolut. Si amb tot el meu esforç i cura pogués persuadir-ne una, per només una nit, perquè s'abstingués de pecar per amor del nostre Senyor Jesucrist, no ometria cap esforç perquè, almenys per aquesta vegada, no ofendria Déu, fins i

tot si sabés que després tornaria als seus vells hàbits.» El 1552 el Pare Polanco va calcular que ja existien més de 300 dones que havien abandonat la prostitució.

6.- Palau Venècia: Plaça Venècia.

Lloc de descans per als papes des del segle XV. En aquest edifici es proclama l'aprovació de la Companyia de Jesús el 1540 i també aquí es promulga el breu papal que aprova els Exercicis Espirituals per a tota l'Església Catòlica. Creuar l'arc de la porta d'entrada, per tenir audiència amb el Papa, seria quelcom repetit als anys romans de Sant Ignasi.

7.- L'Església del Gesù: Plaça del Gesù.

És l'Església Mare dels Jesuïtes, construïda el 1568, és a dir, 12 anys després de la mort de sant Ignasi. El fundador havia insistit que l'ordre no prengués el seu nom ("Ignasians") sinó que es digués Jesús: una societat de Jesús. Per això, l'església està dedicada al nom de Jesús. El nom està representat a moltes parts de l'església amb el monograma de Crist, IHS. IHS significa "Iesus Hominum Salvator" (Jesús Salvador de l'Home). IHS també denota els tres primers caràcters del nom de Jesús en grec.

En insistir en el "nom de Jesús", els jesuïtes es remeten a una tradició dels primers cristians. Per a ells, el nom de Jesús és ja una oració i la seva repetició freqüent esdevindria els cristians d'Orient en "una oració del nom" coneguda també com a "oració d'eschichasme" (pau del cor). A la Baixa Edat Mitjana va ser sant Bernat de Siena qui va popularitzar l'oració amb l'ús de l'acròstic IHS. Els jesuïtes volien presentar aquesta oració com una relació directa amb Déu, que es pot anomenar "pel seu nom" i amb qui es pot conversar "com un amic parla amb un amic", segons la frase de sant Ignasi escrita als Exercicis Espirituals.

L'IHS és present a la façana de l'Església i es repeteix al centre del fresc de la volta, pintat per l'artista genovès Baciccia al voltant de 1672. El fresc proposa una il·lusió de cel obert on l'IHS coincideix amb la forma de l'Hòstia Eucarística com a font de llum per a tothom. En altres paraules, la intimitat de Déu que permet ser anomenat pel seu primer nom es pot experimentar particularment a

l'Eucaristia. Aquesta intimitat elimina tota distància que separa el cel de la terra. De fet, més enllà de la cornisa del cel obert, hi ha representats set vicis que divideixen el cel de la terra i que són expulsats per la llum emesa pel nom eucarístic de Jesús.

A la cúpula, Baciccia representa els sants del paradís, un d'ells, a la banda esquerra, és pot reconèixer sant Ignasi presentat a Crist per sant Pere. A la dreta hi ha sant Francesc Xavier presentat a Crist per sant Pau. Els mosaics paleocristians ja havien representat Pere i Pau com a intercessors dels sants al paradís, però en aquest cas, la iconografia de sant Ignasi, com a general de la Companyia de Jesús, s'assimila a la de sant Pere, el primer Papa. Sant Francesc Xavier, en canvi, l'apòstol de les terres llunyanes es compara amb l'apòstol del poble gentil. A la cúpula, els dos sants jesuïtes conclouen un itinerari vertical que partia dels seus respectius altars cap als costats del creuer. L'altar de sant Ignasi conserva el cos del fundador, mentre que l'altar de sant Francesc conserva el seu braç amb què el sant va batejar milers de persones a l'Índia i a l'Extrem Orient.

Altres frescos de Baciccia que mereixen ser observats són els de l'Arc del Presbiteri, en què el nom de Jesús es compara a una "música per escoltar", i el de l'Àbside, en què els 24 Ancians de l'Apocalipsi presenten a l'Anyell immolat les oracions dels fidels en forma d'encens. També són dignes de ser observades les petxines, en particular les dues que miren l'espectador que entra a l'església i que representen respectivament els guerrers d'Israel a l'esquerra i els profetes a la dreta. És una altra manera de dir que estem en presència de "Moisès i els profetes" o de "Moisès i Elies", i, per tant, estem a la Muntanya de la Transfiguració.

El conjunt de l'església transmet una sensació d'harmonia i acollida a causa de les línies arquitectòniques que respecten la secció àuria i també perquè els jesuïtes van imposar a l'arquitecte una sola nau (anomenada església "ad aula") per facilitar la predicació.

8.- Les habitacions de Sant Ignasi: Plaça del Gesù, 45.

Aquest és el lloc on sant Ignasi va passar els darrers anys de la seva vida (1544-1556). Des d'aquí va enviar unes 7000 cartes, la majoria a jesuïtes de tot el món. Ell, que havia viatjat molt pels carrers d'Europa i que durant anys va firmar

les cartes com “el pobre pelegrí Ignasi”, va continuar el seu pelegrinatge interior en aquest lloc buscant per tots els mitjans fer la voluntat de Déu. Les cartes escrites en aquest lloc imploren sempre Déu per obtenir “el do del reconeixement de la seva voluntat i la força per viure-la”. En aquestes habitacions Ignasi també va escriure les Constitucions de la Companyia de Jesús.

Ignasi dormia i treballava a l'habitació més petita. Des de la finestra d'aquesta habitació o des d'una altra finestra propera al balcó de l'habitació annexa, Ignasi resava amb llàgrimes abundants contemplant el cel estrellat. A l'habitació més àmplia celebrava la missa i rebia visites, com la del seu amic el P. Fabro que va arribar malalt d'una missió papal del nord d'Europa el 17 de juliol del 1546, i va morir uns dies més tard, l'1 d'agost. En aquesta habitació més àmplia havien posat un llit per a Ignasi, de manera que l'infermer pogués atendre-ho millor si necessitava alguna cosa en la seva última malaltia, la que va acabar amb la seva vida aquell juliol del 1556. Aquí “va néixer al cel” repetint el nom de Jesús, segons va dir el germà jesuïta Cannizzaro. La seva habitació es va transformar en una capella amb un petit balcó.

El 1682, el germà jesuïta Andrea Pozzo va decorar el corredor exterior de les habitacions de Sant Ignasi. Se'l considera el mestre de les “il·lusions òptiques”, tècnica que va utilitzar àmpliament per decorar aquest lloc. Aquests trucs obliguen l'espectador a trobar el punt precís on podeu observar els frescos en plena harmonia. Es nota que, per observar el món des de la perspectiva correcta, cal situar-se a la “flor” representada a terra, entre els dos “ulls estilitzats”. Aquesta flor simbolitza Crist, l'únic “punt de vista” i l'única Veritat. Si estem fora del punt, veiem tot el dibuix distorsionat. Només des de Jesús es pot contemplar el món tal com és.

La visita a les habitacions de Sant Ignasi (Camarette di Sant'Ignazio) es fa a les tardes:

Horari d'estiu (abril - octubre):

- Dilluns a dissabte: de 16.00 a 18.00.
- Diumenges i festius: de 10.00 a 12.00 i de 16.00 a 18.00.

Horari d'hivern (novembre-març):

- Dilluns a dissabte: de 15.30 a 17.30.
- Diumenges i festius: de 10.00 a 12.00 i de 15.30 a 17.30.

Entrada gratuïta. Tel: +39 06 697001. info@chiesadelgesu.org

Pistes ignasianes

Ens acostem amb reverència a aquests llocs ignasians, les esglésies, i en especial a les habitacions on va viure i va morir Sant Ignasi. Desitgem sentir les presències de tants homes i dones que, amb gran devoció, han visitat aquest lloc i preguem amb Ignasi dient:

Rep, Senyor, tota la meva llibertat,

la meva memòria, el meu enteniment

i tota la meva voluntat,

tot el meu haver i el meu posseir.

Tu m'ho vas donar,

a Vós, Senyor, ho torno.

Tot és teu,

en disposa

segons la teva voluntat.

Dóna'm el teu amor i gràcia,

que aquesta en tinc prou.

Amén.

Aquesta oració és una bella expressió de lliurament total a Déu, reflectint el profund esperit de devoció i confiança en la providència divina que caracteritzava Sant Ignasi.

Acabem amb una pregària de Sant Claudi La Colombière sj (1641-1682), missioner, escriptor i confessor de Santa Margarida Maria d'Alacoque, on es demana al Senyor que sigui el centre dels nostres cors, seguint aquest element clau de l'espiritualitat ignasiana:

Oh, Déu, què faràs per conquerir

la temible duresa dels nostres cors?

Senyor, ens has de donar cors nous,

cors tendres, cors sensibles,

per reemplaçar els cors de marbre i de bronze.

Ens has de donar el teu propi Cor, Jesús.

Vine, adorable Cor de Jesús.

Col·loca el teu Cor al més profund dels nostres cors

i encén a cada cor una flama d'amor

tan fort, tan gran, com la suma de totes les raons que tinc per estimar-te, el meu Déu.

Oh sant Cor de Jesús,

habita ocult al meu cor,

perquè pugui viure només en tu i només per a tu,

perquè, al final, pugui viure amb tu eternament al cel. Amén.

Col·loqui final: Ignasi ens convida a aprofundir l'amistat amb Jesús. Com un amic parla amb un altre, comenta amb Jesús els dubtes, pors i dificultats que sents al teu interior en acabar aquest pelegrinatge ignasià. També agraeix i mostra la teva alegria per tot allò que ara veus i comprens. Acabar acomiadant-se

amb un Parenostre.

Comentaris

Deixa un comentari

L'adreça electrònica no es publicarà. Els camps necessaris estan marcats amb *

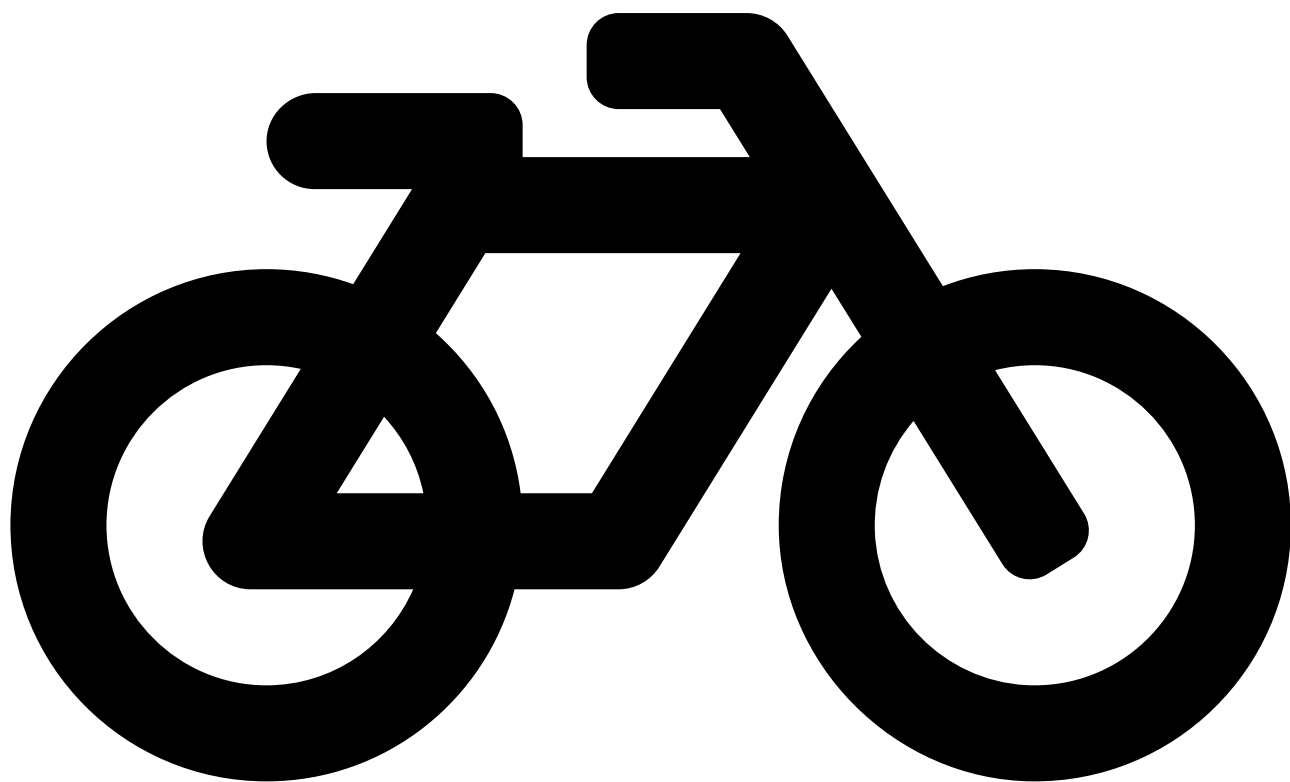
Comentari *

Nom *

Correu electrònic *

Lloc web

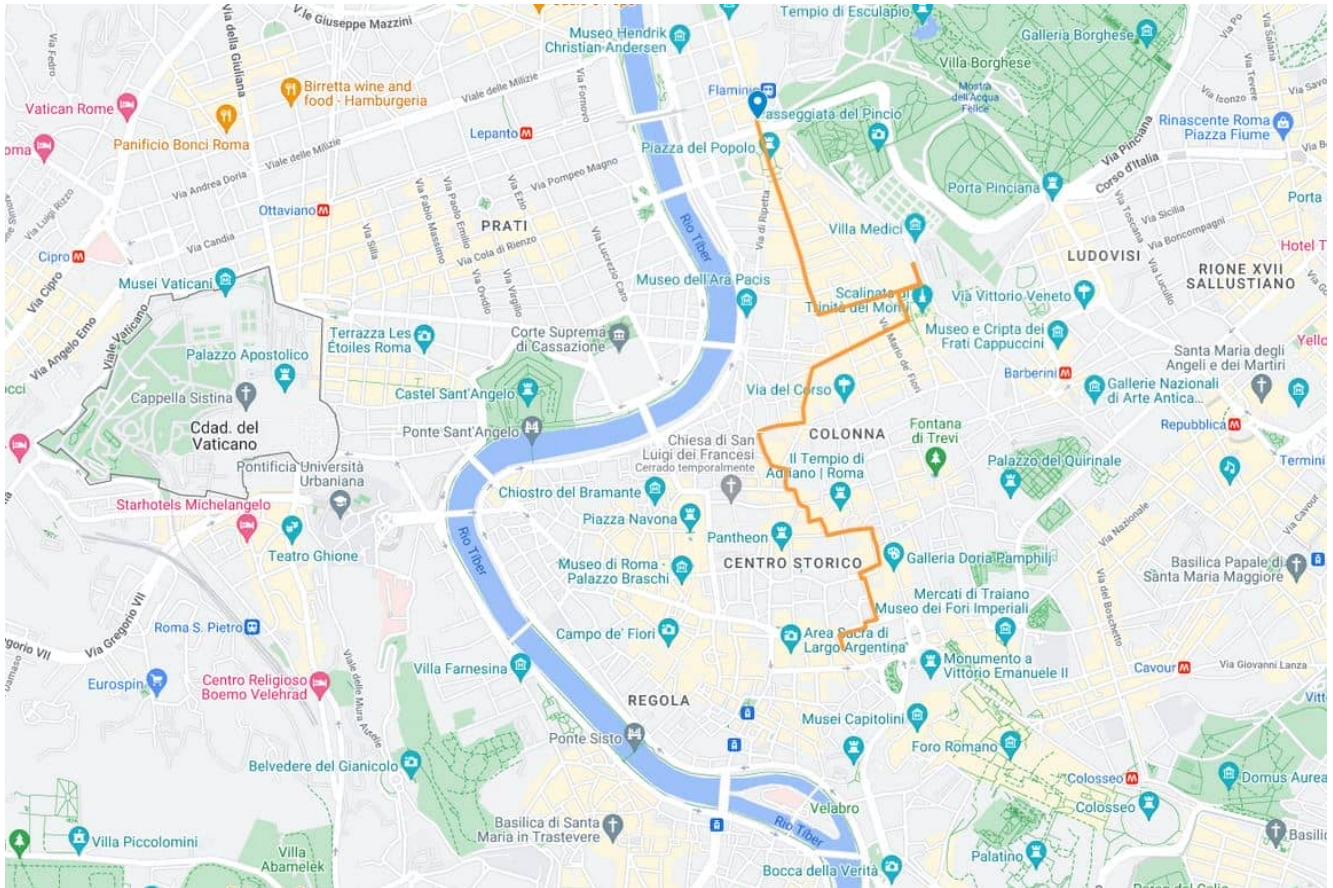
Δ

Podeu fer tot l'itinerari amb bicicleta. Itinerari urbà. A l'entrada de cada basílica caldrà deixar lligada la bicicleta.

Ruta

Esquema de l'etapa

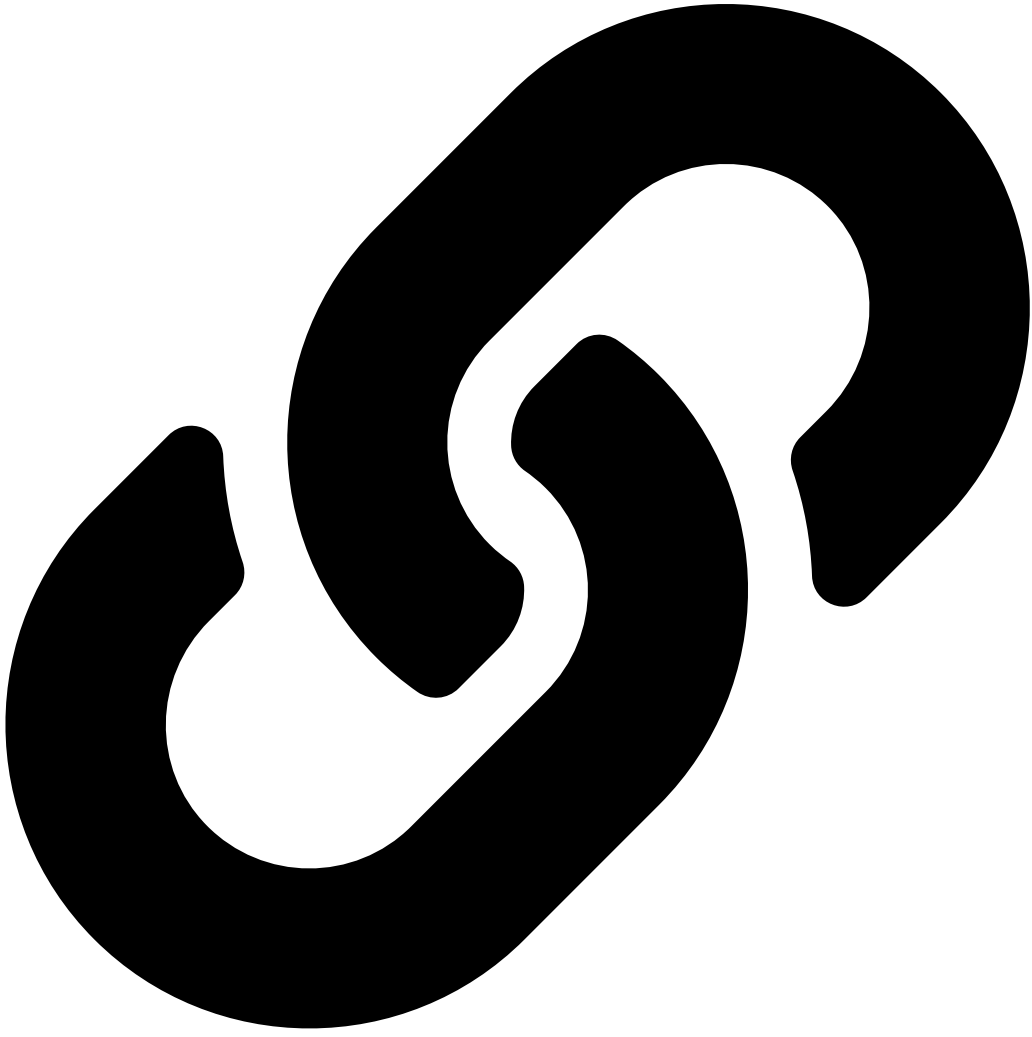
El temps a Roma

[veure ruta a wikiloc](#)

[descarregar gps](#)

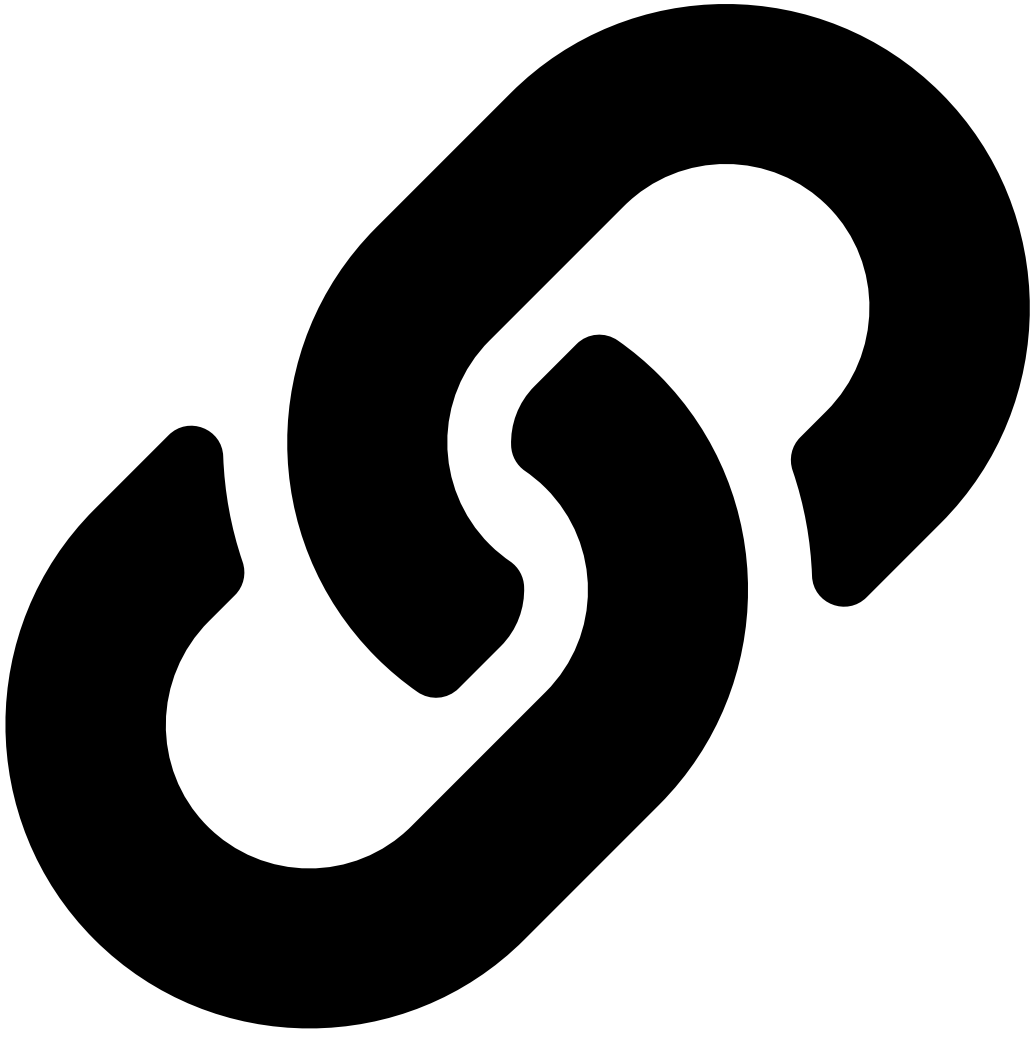
Galeria

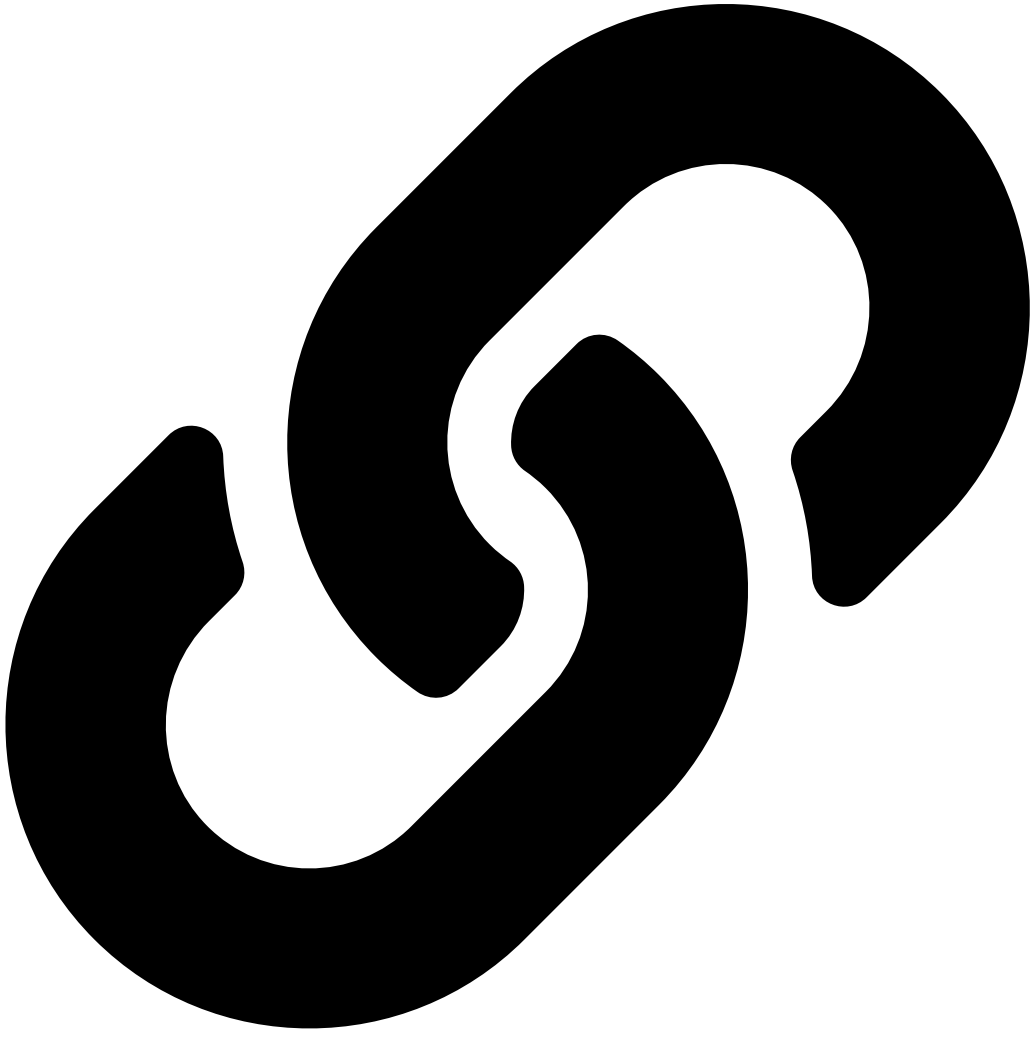
Fotos de l'Etapa

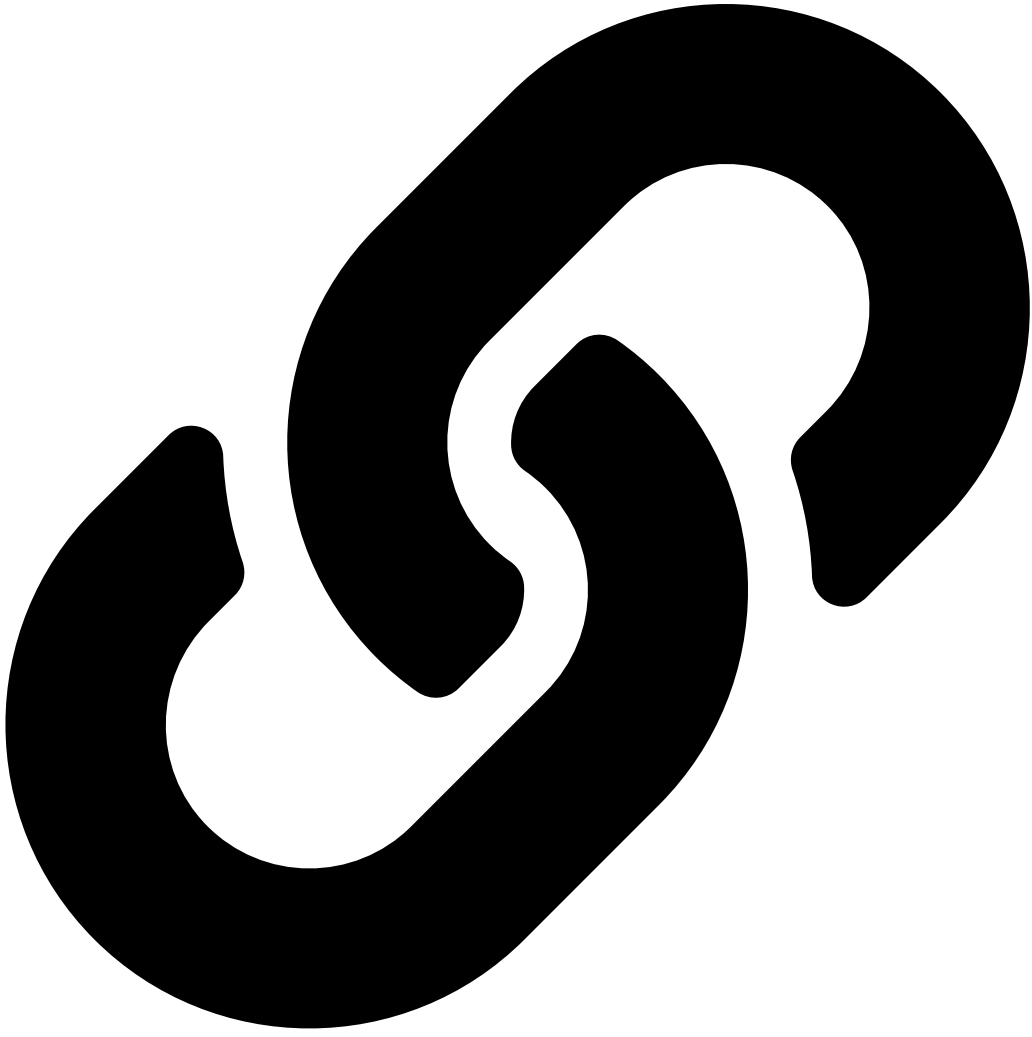

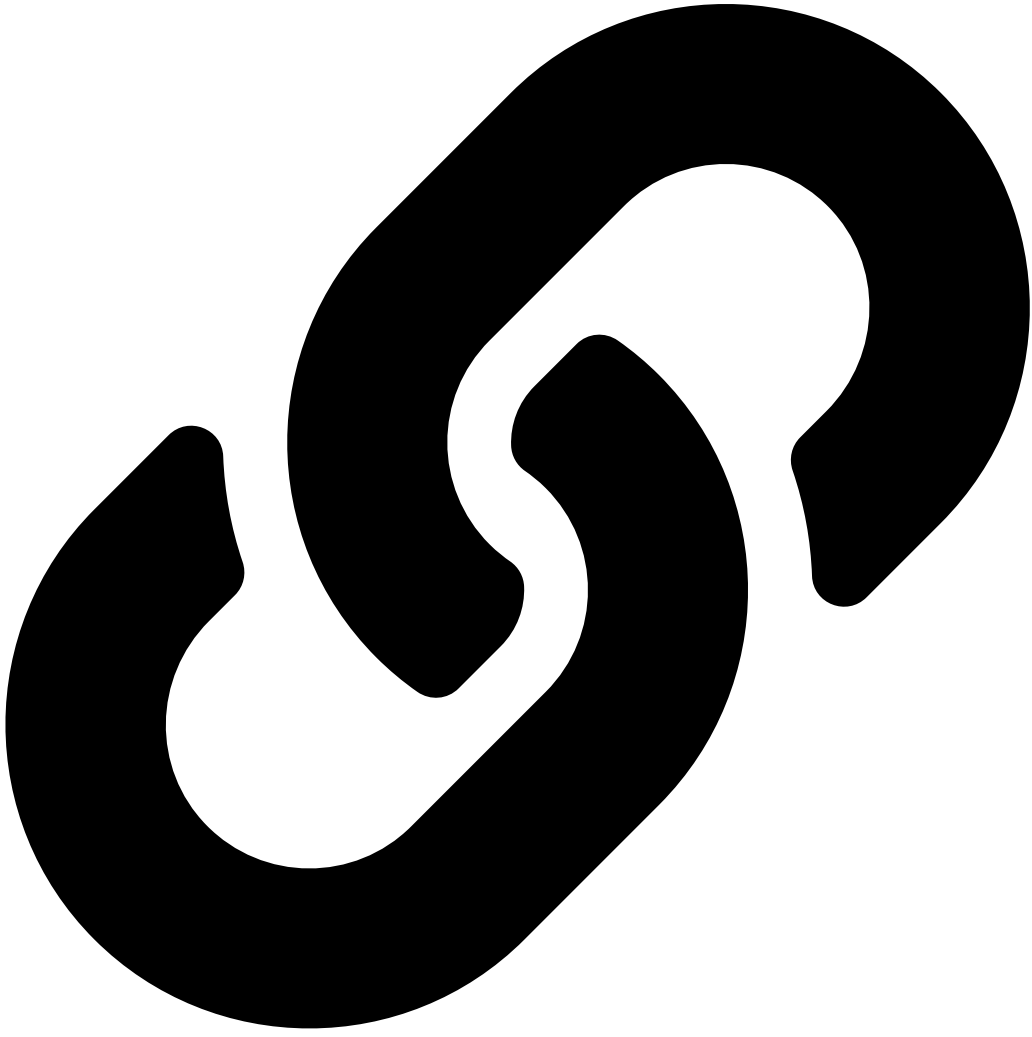

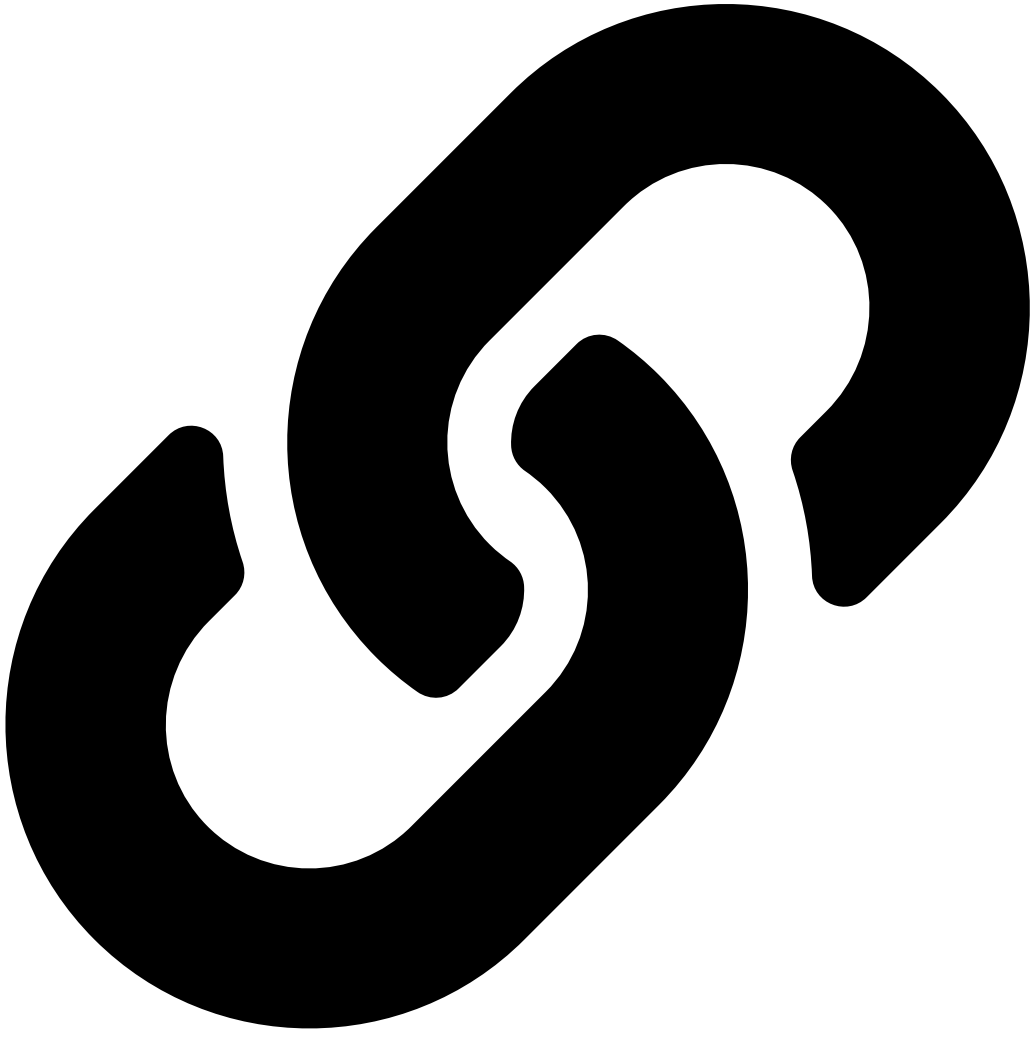

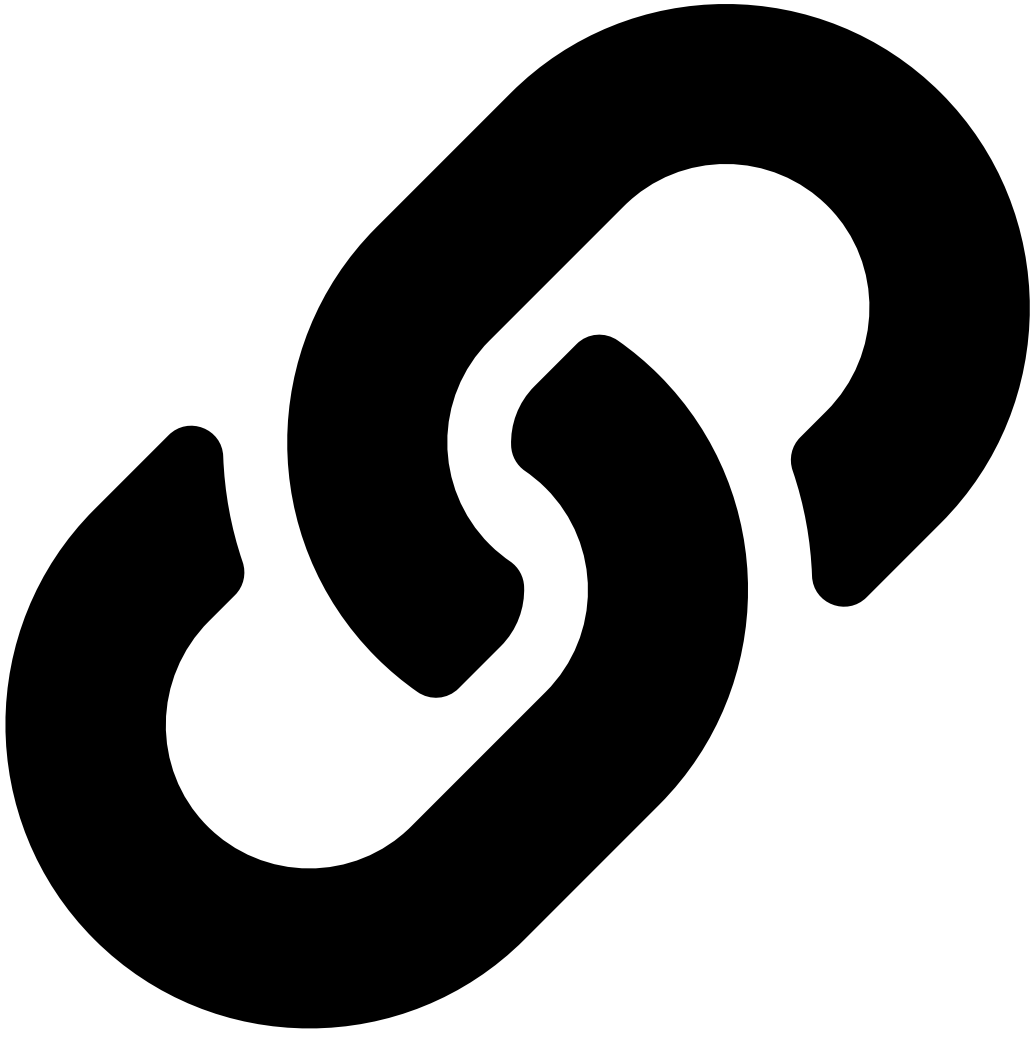

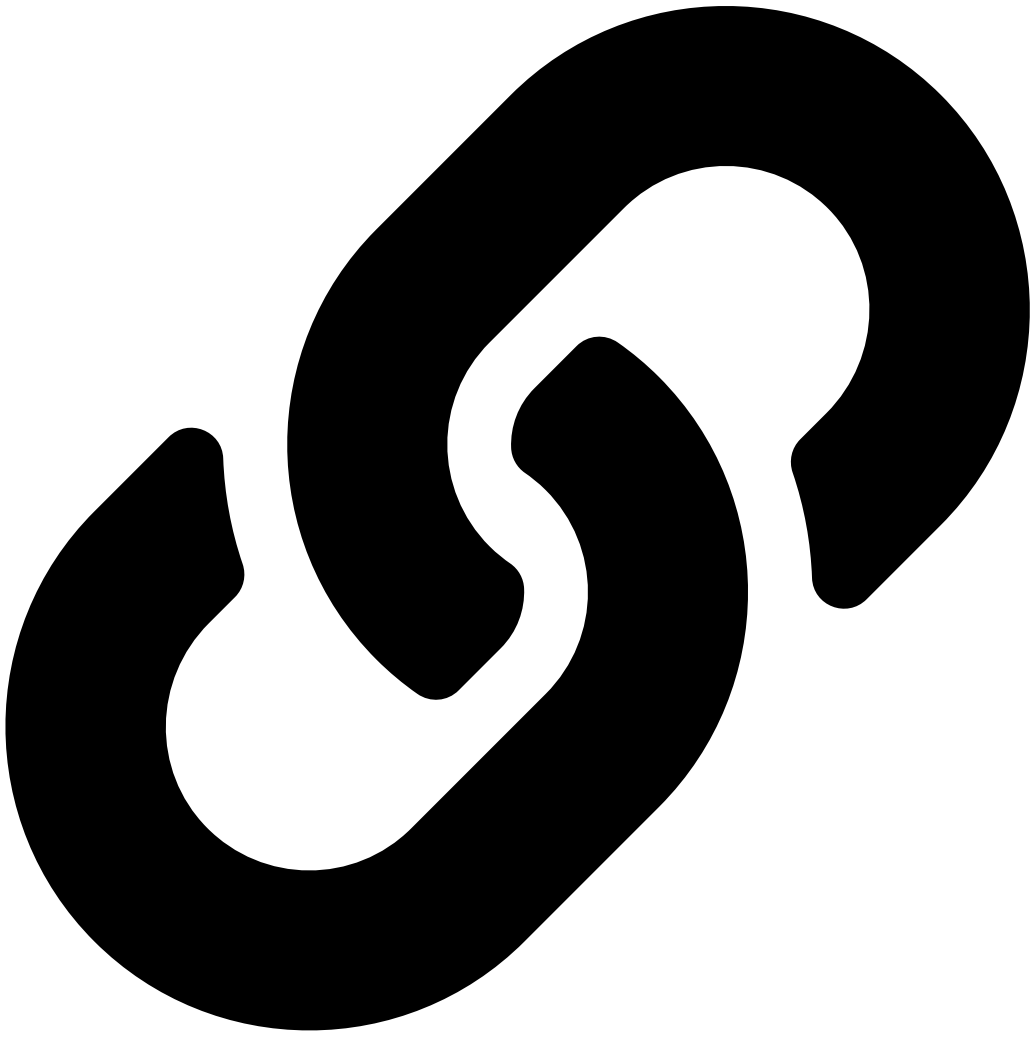

[etapa anterior](#)